

Vyhlásenie
Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 564/2001 Z. z. o verejnom ochrancovi práv v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony sa predkladá na rokovanie vlády Slovenskej republiky s rozporom s Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky k čl. I. bod 2. návrhu. Rozporové konanie na úrovni štátneho tajomníka ministerstva spravodlivosti sa uskutočnilo 18. augusta 2022, predmetný rozpor sa nepodarilo odstrániť a Generálna prokuratúra Slovenskej republiky na svojej pripomienke trvá.

Generálna prokuratúra Slovenskej republiky je toho názoru, že prokuratúra už vykonáva úlohu národného preventívneho orgánu v zmysle Opčného protokolu k Dohovoru proti mučeniu a inému krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu (ďalej len „opčný protokol“) a návrhom zákona vznikne duplicita pri plnení týchto úloh.

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky s uvedeným nesúhlasí, nakoľko cieľom opčného protokolu je dopĺňať štátne režimy dohľadu nezávislým ľudskoprávnym mechanizmom. Prokuratúra nie je ľudskoprávny orgán, plní úlohy dozoru štátu, a teda ju nie je možné považovať za nezávislý orgán v rozsahu podľa opčného protokolu.

Súčasný dozor prokuratúry sa vzťahuje na skúmanie podmienok zákonnosti v miestach, kde sú držané osoby pozbavené osobnej slobody alebo osoby, ktorých osobná sloboda je obmedzená na základe rozhodnutia súdu alebo iného oprávneného štátneho orgánu. Účelom systematických návštev podľa opčného protokolu je skúmať nielen podmienky zákonnosti, ale sledovať hľadisko dôstojnosti podmienok v zariadeniach a zaobchádzanie s umiestnenými osobami v zmysle ľudskoprávných záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv.

Podobná situácia je aj v Českej republike, kde bola rovnako pôsobnosť podľa opčného protokolu zverená verejnému ochrancovi práv. Bez ohľadu na zavedenie mechanizmu systematických návštev podľa opčného protokolu, aj v platnom právnom stave má verejný ochranca práv oprávnenie na podnet alebo z vlastnej iniciatívy navštevovať určené zariadenia a chrániť základné právo podľa čl. 16 ods. 2 ústavy, paralelne s právomocou prokuratúry vykonávať na daných miestach dozor nad dodržiavaním zákonnosti.